

Sygn. akt II PK 80/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Krzysztof Rączka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A.J.
przeciwko Urzędowi Gminy S.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 października 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 29 września 2017 r., sygn. akt VII Pa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 29 września 2017 r., sygn. akt VII Pa (...) oddalił apelację pozwanego Urzędu Gminy S. od wyroku Sądu Rejonowego w G. z 14 marca 2017 r., sygn. akt IV P (...), w którym Sąd pierwszej instancji zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda A.J. kwotę 18.540,00 zł tytułem odszkodowania

wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 września 2016 r. do dnia zapłaty; wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 6.180,00 zł oraz nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w G. kwotę 927,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powód był zwolniony z mocy prawa.

W sprawie ustalono, że powód A.J. został zatrudniony w pozwanym Urzędzie Gminy S. na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 3 sierpnia 2009 r. do dnia 31 sierpnia 2010 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku sekretarza gminy. W dniu 31 sierpnia 2010 r. strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisko sekretarza gminy w wymiarze 1/2 etatu oraz na stanowisko zastępcy kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w wymiarze 1/2 etatu.

Do zakresu czynności powoda na stanowisku sekretarza gminy należało m.in.: kierowanie Urzędem podczas jednoczesnej nieobecności wójta i jego zastępcy; organizacja pracy Urzędu poprzez prawidłowe funkcjonowanie podległych referatów i samodzielnych stanowisk pracy wg regulaminu organizacyjnego; podejmowanie decyzji w wyznaczonych przez wójta Gminy sprawach z zakresu administracyjnej działalności Urzędu oraz realizacją zadań wynikających z podjętych decyzji, zarządzeń wójta Gminy i uchwał Rady Gminy.

Pismem z 1 sierpnia 2013 r. wójt Gminy S. powierzył powodowi z dniem 1 sierpnia 2013 r. obowiązki w zakresie nadzoru i kierowania Referatem Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami oraz upoważnił powoda do podpisywania w imieniu wójta Gminy S. wszelkiej korespondencji, w tym decyzji, postanowień i innych pism o charakterze decyzyjnym, wynikającej z zakresu zadań przedmiotowego Referatu, z użyciem pieczętki imiennej o treści „Z up. Wójta Gminy A.J. Sekretarz Gminy”.

Pismem z dnia 31 grudnia 2015 r. wójt Gminy S. powierzył powodowi z dniem 4 stycznia 2016 r. obowiązki w zakresie nadzoru i kierowania Referatem Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami oraz upoważnił powoda do pospisywania wszelkiej korespondencji, w tym decyzji, postanowień i innych pism o charakterze decyzyjnym, wynikającej z zakresu zadań przedmiotowego Referatu, z użyciem pieczętki imiennej treści „Z up. Wójta Gminy A.J. Sekretarz Gminy”.

W dniu 15 lipca 2016 r. (piątek) do Urzędu Gminy S. wpłynął wniosek H.M.P. o wydanie zezwolenia na usunięcie 42 sztuk sosny z działki o numerze [...]1 w obrębie K. oraz 228 sztuk sosny z działki o numerze [...]2 w obrębie K.. Wnioskodawczyni wskazała we wniosku, że drzewa znajdują się na nieużytkach rolnych, gruntach ornych, że są to samosiejki, a przyczyną usunięcia jest przywrócenie stanu pierwotnego. Jako termin usunięcia wskazano okres od 20 lipca 2016 r. do 1 kwietnia 2017 r. Do wniosku załączone zostało pismo z Wydziału Środowiska Starostwa Powiatowego w [...], zawiadomienie Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego w [...] o zmianach w danych ewidencji gruntów i budynków, mapy, szkice, opinia ornitologiczna na potrzeby przeprowadzenia wycinki, dokumentacja zdjęciowa, informacja z rejestru gruntów oraz wypis z rejestru gruntów - wykaz zmian. L.M. na polecenie powoda odbył z mężem właścicielki terenu oględziny, podczas których wykonano zdjęcia i nie stwierdzono zastrzeżeń co do wycinki. Według L.M. nie zmierzył on wszystkich drzew objętych wnioskiem, lecz porównywał stan faktyczny z przygotowanym szkicem sytuacyjnym. Wizję zakończono około godziny 12:00, po czym L.M. przystąpił do sporządzenia projektu decyzji.

W dniu wydania decyzji Wójt Gminy S. przebywał na urlopie wypoczynkowym. Od dnia 18 lipca 2016 r. (poniedziałek) powód miał zaplanowany trzytygodniowy urlop wypoczynkowy trwający do dnia 8 sierpnia 2016 r., a od dnia 19 lipca 2016 r. urlop planował L.M. inspektor z Referatu Ochrony Środowiska, który jako jedyny w pozwanym urzędzie zajmował się sprawami wycinki drzew. 15 lipca 2016 r. powód działając z upoważnienia wójta Gminy S. podpisał decyzję administracyjną oznaczoną (...) zezwalającą na wycięcie wnioskowanych drzew wskazując jako termin usunięcia drzew okres od dnia 16 października 2016 r. do 28 lutego 2017 r. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 15 lipca 2016 r. odbyły się oględziny w terenie, w których uczestniczył pracownik Urzędu Gminy w S.L.M., podczas których stwierdzono, że drzewa wskazane do usunięcia rosną na gruntach ornych, zgodnie z wypisem z rejestru gruntów oraz mapą. Przyczyną usunięcia drzew jest natomiast przywrócenie terenu do stanu pierwotnego, a wycinka nie wpłynie negatywnie na środowisko oraz integralność obszaru. Powód stwierdził nadto, że na drzewach przeznaczonych do wycinki na działkach numer [...]1 i [...]2

w K. przeprowadzono opinię ornitologiczną i nie stwierdzono naruszenia zakazów w stosunku do gatunków chronionych. Podczas oględzin w terenie stwierdzono zasadność wycięcia drzew, a teren na którym rosną nie jest objęty planem urządzenia lasu.

W dniu 18 lipca 2016 r. z urlopu wypoczynkowego powrócił Wójt Gminy S..

Wnioskodawczyni dokonała wycinki drzew przed terminem wskazanym w decyzji. Pismem z dnia 2 sierpnia 2016 r. wójt Gminy S. wystąpił do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w G. o stwierdzenie nieważności decyzji z dnia 15 lipca 2016 r. zezwalającej na wycięcie drzew na działkach numer [...]1 i [...]2 zarzucając wydanej decyzji brak podstaw do jej wydania, nieprzeprowadzenie lub niewłaściwe przeprowadzenie oględzin w zakresie występowania gatunków chronionych, niesporządzenie protokołu oględzin w zakresie występowania gatunków chronionych oraz niewyczerpujące zebranie i rozpatrzenie materiału dowodowego sprawy.

Pismem z dnia 2 sierpnia 2016 r. wójt Gminy S. zawiadomił Prokuraturę Rejonową w W. o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 231 k.k. przez powoda w związku z wydaniem decyzji z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie o numerze (...)

Pismem z dnia 8 sierpnia 2016 r. doręczonym powodowi w tej samej dacie wójt Gminy S. rozwiązał z powodem umowę o pracę zawartą dnia 31 sierpnia 2010 r. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia oraz zwolnił powoda z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia. Jako przyczynę rozwiązania umowy wójt Gminy S. wskazał utratę zaufania do powoda, spowodowaną wydaniem (podpisaniem) przez powoda dnia 15 lipca 2016 r. decyzji (...) zezwalającej na wycięcie łącznie 270 sztuk sosny zwyczajnej na działkach [...]1 oraz [...]2 położonych w K.. Wójt wskazał, że decyzja ta została wydana bez przeprowadzenia należytego i odpowiadającego przepisom powszechnie obowiązującego prawa postępowania, w sposób naruszający przepisy ustawy o ochronie przyrody oraz przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. Decyzja wydana została tego samego dnia, w którym wpłynął wniosek o wydanie zezwolenia na wycięcie drzew. Tego samego dnia, tj. 15 lipca 2016 r., zgodnie z treścią w/w decyzji miały się także odbyć oględziny w terenie. Wójt Gminy S.

stwierdził, że przedmiotowa decyzja została podpisana (wydana) przez powoda z upoważnienia Wójta Gminy S. podczas nieobecności Wójta spowodowanej urlopem wypoczynkowym.

Postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2016 r. wydanym w sprawie SKO (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w G. wstrzymało wykonalność decyzji z dnia 15 lipca 2016 r. nr (...).

W dniu 12 września 2016 r. Prokuratura Rejonowa w W. wszczęła pod sygn. PR 3 Ds. (...) śledztwo w sprawie przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego tj. sekretarza Gminy S. dotyczące wydania decyzji (...) zezwalającej na wycięcie łącznie 270 sztuk sosny zwyczajnej na działkach nr [...]1 i [...]2, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k.

Decyzją z dnia 4 stycznia 2017 r. wydaną w sprawie SKO (...) Samorządowe Kolegium Odwoławcze w G. umorzyło z urzędu postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji z dnia 15 lipca 2016 r. nr (...) w sprawie zezwolenia na usunięcie drzew oraz uchyliło postanowienie Samorządowego Kolegium Odwoławczego w G. z dnia 16 sierpnia 2016 r. nr (...) w sprawie wstrzymania wykonania decyzji.

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2017 r. Prokuratura Rejonowa w W. umorzyła postępowanie w sprawie PR 3 Ds. (...) wobec braku znamion czynu zabronionego.

Powód otrzymywał w pozwanym wynagrodzenie miesięczne w kwocie 6.180,00 zł brutto.

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z 14 marca 2017 r., sygn. akt IV P (...) zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 18.540,00 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 września 2016 r. do dnia zapłaty; wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 6.180,00 zł oraz nakazał pobrać od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa -Sądu Rejonowego w G. kwotę 927,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powód był zwolniony z mocy prawa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia; naruszenie

przepisów prawa materialnego, tj. art. 45 § 1 k.p. w zw. z art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych; art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych; art. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych; naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 k.p.c. i naruszenie art. 233 k.p.c. oraz art. 258 k.p.c.

W wyniku rozpoznania apelacji pozwanego Sąd Okręgowy wskazał, że apelacja jest nieuzasadniona, jednocześnie podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd drugiej instancji uznał, że skarżący uzasadniając podniesione zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. prowadził jedynie polemikę z rozważaniami Sądu pierwszej instancji sprowadzającą się jedynie do odmiennej interpretacji zeznań świadka L.M.. Zarzuty apelacji odnoszące się do obrazy przepisów postępowania mających wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, w zakresie oceny zeznań tego świadka sprowadzały się do zakwestionowania dokonania przez niego oględzin nieruchomości w terenie, przy czym twierdzenie to nie miało oparcia w żadnych dowodach przedstawionych przez pozwanego w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Samo zaś kwestionowanie zeznań świadka poprzez zaprzeczanie ich treści oraz podważanie faktu wykonania przez niego dokumentacji fotograficznej jest niewystarczające.

Pozwany dopiero po zapoznaniu się z oceną dowodów zawartą w uzasadnieniu Sądu Rejonowego złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu przeciwnego z rejestru wyjść pracowników Urzędu Gminy S. z dnia 15 lipca 2016 r. Odnosząc się do tego wniosku dowodowego, zawartego w apelacji, Sąd odwoławczy wskazał na treść przepisu art. 381 k.p.c. Zdaniem Sądu odwoławczego, w niniejszej sprawie pozwany nie uprawdopodobnił, iż wskazany przez niego dowód z dokumentu w postaci rejestru wyjść pracowników Urzędu Gminy S. z 15 lipca 2016 r. nie mógł zostać powołany w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji albo iż potrzeba powołania tego dowodu powstała później. Pozwany w szczególności nie przedstawił przed Sądem Rejonowym żadnych dowodów na poparcie twierdzenia, że do oględzin nie doszło. Wprawdzie wobec braku protokołu oględzin mógł początkowo ograniczyć swoje postępowanie do takiego twierdzenia,

jednakże po przedstawieniu dowodów przeciwnych przez powoda, winien wykazać się odpowiednią inicjatywą dowodową przed tym sądem. Opóźnienie w powołaniu dowodów nie nastąpiło bez winy pozwanego. Podkreślić należy, iż pozwany był reprezentowany w postępowaniu przed Sądem Rejonowym przez radcę prawnego - profesjonalnego pełnomocnika, któremu znane są podstawowe zasady postępowania cywilnego, stanowiące o tym, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), a strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art. 232 k.p.c.). Nie wystarcza zatem samo subiektywne przekonanie skarżącego o późniejszej potrzebie powołania dowodów na poparcie słuszności swojego stanowiska w sprawie. Sąd odwoławczy wskazał również, że przydatność wskazanego dowodu do wykazania tezy na jaką został przywołany jest ograniczona. Koniecznym byłoby bowiem jednoczesne wykazanie, że w innych dniach pracownicy udający się na oględziny nieruchomości odnotowywali wyjścia z urzędu. Nie można bowiem bez takiego uzupełnienia potwierdzić ani wykluczyć praktyki braku odnotowywania wyjść w rejestrze w przypadku takich czynności. Przemawiało to za pominięciem dowodu z rejestru jedynie za dzień 15 lipca 2016 r. na podstawie art. 381 k.p.c. *in principio*.

W zakresie oceny ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego, Sąd drugiej instancji podniósł, że Sąd pierwszej instancji dostrzegł, iż przed wydaniem decyzji z 15 lipca 2016 r. nie został sporządzony protokół z oględzin nieruchomości, z której miały być usunięte drzewa. Rację ma natomiast apelujący, iż z uwagi na brak obligatoryjnego dokumentu w postaci protokołu oględzin, czynność ta nie została przeprowadzona prawidłowo i nie powinna być uwzględniona przy wydawaniu decyzji, tak jakby do oględzin nie doszło. Oględziny są bowiem czynnością dowodową, która musi być przeprowadzona zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, a więc z udziałem stron, a z czynności tej obligatoryjnie należy sporządzić protokół. Nawet notatka służbowa sporządzona przez pracownika organu administracji publicznej nie jest potwierdzeniem dokonania czynności dowodowej zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Niewątpliwie, zdaniem Sądu Okręgowego, doszło w niniejszej sprawie do wydania decyzji w dniu 15 lipca 2016 r. bez formalnego sporządzenia protokołu oględzin (błąd proceduralny). Należało więc rozważyć, czy to jednorazowe uchybienie było na tyle doniosłe, aby mogło skutkować utratą zaufania pracodawcy - wskazaną jako przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę powodowi.

Sąd Okręgowy wskazał, że w wypadku wskazania przez pracodawcę jako przyczyny wypowiedzenia utraty zaufania spowodowanej zaistnieniem określonych zdarzeń, w pierwszej kolejności należy ocenić, czy wskazane przez pracodawcę okoliczności mogły uzasadnić utratę zaufania do pracownika, a następnie pod warunkiem pozytywnego rozstrzygnięcia tej kwestii, czy utrata zaufania w tych okolicznościach uzasadnia dokonanie wypowiedzenia umowy o pracę.

W ustalonym stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy zasadnym było przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że jednorazowe wadliwe wydanie (podpisanie) decyzji (z 15 lipca 2015 r.) nie stanowi obiektywnej podstawy utraty zaufania pracodawcy, uzasadniającej wypowiedzenie umowy o pracę w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. nawet jeśli dotyczy sekretarza gminy. Oceniając przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę powodowi - utratę zaufania powodu wydania ww. decyzji należy mieć na uwadze, iż Samorządowe Kolegium Odwoławcze w G. nie dopatrzyło się rażącego naruszenia prawa przez powoda przy wydawaniu decyzji administracyjnej z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie (...) i umorzyło z urzędu postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności tej decyzji. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż jeżeli pracownik organu, wydając decyzję w sprawie zezwolenia na usunięcie drzew, nie przeprowadził oględzin, bądź ich nie udokumentował, to niewątpliwie naruszył obowiązujące w tym zakresie przepisy, jednakże uchybienie to nie może mieć charakteru rażącego jeżeli znał stan faktyczny na nieruchomości objętej wnioskiem oraz wiedział, że nie występują tam gatunki chronione. Podobnie Prokuratura Rejonowa w W. postanowieniem z dnia 13 lutego 2017 r. umorzyła postępowanie w sprawie PR 3 Ds. (...) prowadzone w kierunku popełnienia przez powoda przestępstwa, o którym mowa w art. 231 k.k. w związku z wydaniem decyzji z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie o numerze (...). Z przeprowadzonych dowodów wynikało także, iż sama czynność została przeprowadzona, choć nie została udokumentowana. Należało zatem uznać, iż uchybienie w postaci braku protokołu

ogłędzin przed wydaniem ww. decyzji nie jest na tyle istotne, by prowadziło w sposób zobiektywizowany, do utraty zaufania pracodawcy i w związku z tym do wypowiedzenia powodowi umowy o pracę.

Sąd drugiej instancji podniósł również, iż pozwany w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy o pracę sformułował przyczynę wypowiedzenia umowy ogólnie, tj. nie wskazał konkretnych przepisów prawa, które powód przy wydawaniu decyzji w dniu 15 lipca 2015 r. miałby naruszyć, co wskazuje na to, że sam pracodawca nie bardzo potrafił określić, co dokładnie nadszarpnęło jego zaufanie do powoda. Okoliczności te nie uszły uwadze Sądu Rejonowego i zostały należycie ocenione. Jedynie dodatkowo należało uwypuklić, że w oświadczeniu pracodawcy nie wskazano wprost na brak należytego udokumentowania ogłędzin nieruchomości jako temu istotnemu naruszeniu przepisów postępowania, które ostatecznie doprowadzić miało do utraty zaufania Wójta.

Powyższy wyrok zaskarżyła skargą kasacyjną strona pozwana w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi pełnomocnik pozwanego zarzucił:

1. niewłaściwą wykładnię przepisów prawa materialnego, tj. art. 30 § 2 k.p. w zw. z art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych przez uznanie, że wadliwe wydanie (podpisanie) decyzji (z dnia 15 lipca 2016 r.) zezwalającej na wycinkę ~270 drzew, tego samego dnia, w którym wpłynął wniosek o wydanie zezwolenia na wycinkę tychże drzew, bez przeprowadzenia należytych ogłędzin działek, na których rosły drzewa, bez udokumentowania czy na obszarze objętym wnioskiem występowały gatunki chronione oraz z zaniechaniem należytego zebrania i rozpatrzenia materiału dowodowego sprawy przez sekretarza gminy nie stanowiło obiektywnej podstawy do utraty zaufania pracodawcy, uzasadniającej wypowiedzenie umowy o pracę w trybie art. 45 § 1 k.p.

2. niewłaściwą wykładnię przepisów prawa materialnego, tj. 30 § 4 k.p. w zw. z art. 43 ust. 1 u.p.s. przez uznanie, że brak wskazania przez pozwanego w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy o pracę konkretnych przepisów prawa, które powód przy wydawaniu decyzji (w dniu 15 lipca 2016 r.) miałby naruszyć uniemożliwia konkretne i precyzyjne wskazanie jakie zdarzenia skutkowały utratą zaufania do powoda,

3. rażące naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć (miało) istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 381 k.p.c. polegające na pominięciu przez Sąd drugiej Instancji dowodu zgłoszonego przez pozwanego w apelacji w postaci rejestru wyjść pracowników Urzędu Gminy S. z dnia 15 lipca 2016 r. - na okoliczność braku przeprowadzenia oględzin na działkach, z których drzewa miały być usunięte, a tym samym na okoliczność zasadności wypowiedzenia umowy o pracę powoda całkowicie bezpodstawnie uznając, że opóźnienie w powołaniu dowodu nie nastąpiło bez winy pozwanego, podczas gdy przepis art. 381 k.p.c. nie może stanowić przeszkody do wyjaśnienia okoliczności koniecznych do prawidłowego rozstrzygnięcia sporu, do czego zawsze powinien dążyć sąd drugiej instancji, a art. 381 k.p.c. został tak skonstruowany, że jedynie daje sądowi drugiej instancji możliwość pominięcia nowych faktów i dowodów, a nie nakazuje ich pominięcia,

4. rażące naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć (miało) istotny wpływ na wynik sprawy, tj. 233 § 1 k.p.c. przez całkowite pominięcie dla oceny zasadności wypowiedzenia umowy o pracę przez pozwanego i wskazanej przez pozwanego w oświadczeniu o wypowiedzeniu przyczyny uzasadniającej utratę zaufania do powoda, faktu, iż wadliwie wydana (podpisana) decyzja przez powoda będącego sekretarzem gminy dotyczyła zezwolenia na wycinkę aż 270 drzew (sosny) i w konsekwencji błędne, stojące w całkowitej sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, zarówno na etapie subsumcji, jak i wyrokowania, że uchybienia których dopuścił się powód przy wydaniu decyzji nie były na tyle istotne, by prowadziło to w sposób zobiektywizowany do utraty zaufania pracodawcy i w związku z tym do wypowiedzenia powodowi umowy o pracę.

Wobec powyższego skarżący wniósł o:

1. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania,
oraz o:

2. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w G. do ponownego rozpoznania,

3. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

ewentualnie o:

4. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości,

5. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona powodowa nie składała odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona w stopniu przemawiającym za uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Stosownie do art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej (jej podstaw) i jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, jeżeli skarga nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania (bądź jeżeli taki zarzut okaże się niezasadny).

W pierwszej kolejności należało rozpoznać zarzuty naruszenia prawa procesowego, bowiem dopiero stwierdzenie, że w niniejszej sprawie zostało przeprowadzone poprawnie postępowanie pozwala na dokonanie oceny zastosowania prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów należało uznać, że nie był uzasadniony zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c. Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprowadzie nie

wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną, nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., bowiem właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 18 kwietnia 2018 r., II PK 49/17, LEX nr 2540109). W związku z tym, rozpoznając skargę, Sąd Najwyższy nie jest uprawniony ani do badania prawidłowości ustaleń faktycznych, ani do oceny dowodów, dokonanych przez sąd drugiej instancji. Sąd Najwyższy, jako „sąd prawa”, rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci skargi kasacyjnej, jest związany ustalonym stanem faktycznym sprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 21 maja 2018 r., I PK 50/17, LEX nr 2553397). Należy zatem podzielić stanowisko, że przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie może stanowić uzasadnionej podstawy skargi kasacyjnej ani samodzielnie ani w powiązaniu z innymi artykułami, np. z art. 278 § 1 k.p.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 22 lutego 2019 r., III CSK 11/17, LEX nr 2623948). W świetle powyższego należało ocenić, że zarzut ten sformułowany przez pozwanego nie mógł stanowić podstawy do uwzględnienia skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie, bowiem w istocie zmierzał do podważenia oceny stanu faktycznego i zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonanej przez sądy *meriti*.

Za uzasadniony natomiast należało uznać zarzut naruszenia art. 381 k.p.c. Na podstawie tego przepisu sąd drugiej instancji może pominąć nowe fakty i dowody, jeżeli strona mogła je powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Należy zauważyć, że Sąd drugiej instancji w niniejszej sprawie błędnie zrozumiał i zastosował ten przepis. Zasadą jest bowiem możliwość powoływania nowych dowodów również w postępowaniu apelacyjnym. Wynika to z art. 382 k.p.c., w którym przewidziano, że sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Natomiast wyjątkiem od tej zasady jest możliwość pominięcia nowych faktów i dowodów, jeżeli mogły one zostać powołane przed sądem pierwszej instancji, chyba że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Ustawodawca przewidział przy tym, że sąd jedynie może pominąć takie fakty i dowody, jednak w żadnym przypadku nie musi tego robić. Nie

można zatem uznać, tak jak to przyjął Sąd drugiej instancji w niniejszej sprawie, że nowe fakty i dowody mogą zostać uwzględnione wyjątkowo, a zasadą jest ich pominięcie, w sytuacji, gdy potrzeba ich powołania nie wynikła później. Pominięcie spóźnionych dowodów na podstawie art. 381 k.p.c. zostało pozostawione decyzji sądu drugiej instancji, co jednak nie oznacza automatyzmu w pomijaniu takich dowodów. Sąd drugiej instancji powinien bowiem ocenić okoliczności konkretnej sprawy i zadecydować, czy przeprowadzenie tych dowodów jest mimo wszystko uzasadnione i czy pozwoli uzupełnić stan faktyczny rozpoznawanej sprawy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należało uznać, że powołane przez pozwanego dowody w postaci rejestru wyjść z urzędu gminy były istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Dowód ten pozwalał bowiem na zweryfikowanie zeznań świadka, który miał przeprowadzić oględziny na miejscu zawnioskowanej wycinki i który twierdził, że mimo braku fizycznego dowodu w postaci protokołu, co stanowiło uchybienie w zakresie procedury administracyjnej, oględziny faktycznie się odbyły. Okoliczność ta ma istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem wydanie decyzji w tak szybkim tempie, bez sporządzenia wymaganego prawem protokołu oględzin, a nawet bez dokonania oględzin terenu, na którym wycinka miała być przeprowadzona mogło faktycznie spowodować u wójta pozwanej gminy uzasadnioną utratę zaufania do urzędnika, który wydał taką decyzję na podstawie pełnomocnictwa wójta (który to stosunek pełnomocnictwa oparty jest przecież na zaufaniu), w dodatku pod nieobecność wójta, który przebywał na urlopie. Zawnioskowany przez pozwanego dowód w istotny sposób uzupełniał zatem materiał dowodowy zebrany w niniejszej sprawie i mógł się przyczynić do pełniejszego ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy.

Nie sposób przy tym zgodzić się z Sądem drugiej instancji, że dowód ten sam w sobie niewiele wnosił, bowiem skarżący powinien jeszcze przedstawić dowód na to, że wyjścia pracowników w celu dokonania oględzin były w takim rejestrze wyjść faktycznie odnotowywane. Sąd drugiej instancji wyręczył w tym zakresie niejako stronę przeciwną, bowiem jeżeli pozwany przedstawia dowód świadczący o tym, że świadek twierdzący, że zostały przeprowadzone oględziny terenu przed wydaniem decyzji, nie opuszczał miejsca pracy w dniu, w którym oględziny miały się odbyć, to na stronie powodowej ciążyło wykazanie, że wyjścia

takie w rejestrze nie były odnotowywane lub też, że mimo braku takiego odnotowania, oględziny rzeczywiście miały miejsce.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego, należy wskazać, że nie mogą one jeszcze być przedmiotem oceny ze strony Sądu Najwyższego. Prawo materialne zostało bowiem zastosowane w niniejszej sprawie przedwcześnie, do niewystarczająco ustalonego stanu faktycznego, co wynikało z błędów proceduralnych Sądu Okręgowego.

Sąd drugiej instancji rozpoznając sprawę ponownie uzupełni zatem materiał dowodowy o dowód zawnioskowany w apelacji przez skarżącego, ewentualnie także o inne dowody, które uzna za złożone w terminie i na tej podstawie ustali stan faktyczny niniejszej sprawy, a następnie w odniesieniu do tak ustalonego stanu faktycznego, zastosuje odpowiednio przepisy prawa materialnego.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji, zgodnie z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

as